

ADANA: Bir Şehrin Haksız Rekabetle Gelen Önlenebilir Düşüşü

Dr. Ergül HALİŞÇELİK¹

ADANALI'YIK 4'üncüydük ŞİMDİ 16'cıyız İŞSİZİK VE BORÇA BATIĞIK! ARTIK ANARYA DEĞİL İLERİ GİTMEK İSTİYORUZ!

Değerli ADANALILAR, her birimizin meslekleri, beklentileri, faaliyet alanları, ideolojisi, oy verdiği siyasi parti, tuttuğu takım....farklı olabilir. Ancak biliyorum ki hepimiz tarihi boyunca hüküm sürmüş 10 uygarlığın etkilerinin görüldüğü farklı etnik köken, din, mezhepten hemşerimizin hoşgörü içinde yaşadığı toprakları bereketli ADANA sevdalısıyız. Hepimizin ortak isteklerinden bir tanesi de sevdalısı olduğumuz ADANA'da her alanda

yaşam kalitesinin, refahının, umut ve mutluluğunun artırılması.

Ancak maalesef kalkınmışlık sıralamasında 1990'ların başında 4. büyük ili olarak övündüğümüz,

Türkiye'nin ilk sanayileşen şehirlerden biri olan, ADANA SPOR'u ve ADANA DEMİRSPOR'uyla birlikte süper ligde boy gösteren şehrimiz uygulanan yanlış-yanlı sosyo-ekonomik politikalar sonucunda her alanda göreceli önemini kaybetmeye başlamıştır. Bir zamanların 4'üncü

büyük şehrimiz Kalkınma Bakanlığı'nca hazırlanan illerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik (SEGE) sıralamasında 2003 yılında 10'uncu sıraya, yeni teşvik sistemine dayanak teşkil eden ve güncelliğini sürdüren SEGE 2011'de ise 16'ncı sıraya gerilemiştir. Yeni Teşvik Sistemi ile birlikte Adana'nın sınıflandırmada çevre illere göre daha az yatırım teşvikinden yararlandırılması ile birlikte bu süreç önlenebilir biçimde artarak devam etmektedir.

¹ Mülkiye İktisadi ve Sosyal Araştırmalar Merkezi Başkan Yardımcısı, Hazine Başkontrolörü, Başkent Üniversitesi Öğretim Görevlisi, CMU Mezunları Derneği Kurucu Başkanı

Yürürlükteki teşvik mevzuatı çerçevesinde 2. Bölgede yer alan Adana'nın çevredeki illerin daha fazla teşvik unsurlarından faydalanan 3. 4. ve 5. bölgelerde yer almasının yarattığı haksız rekabet koşulları Adana için olumsuzluklar yaratmıştır. Teşvik düzenlemeleri GÜNEYİN İNCİSİ, ÇUKUROVA'nın cazibe merkezi olan şehrimizdeki özel yatırımların azalmasına, yeni yatırımların çevre illere kaymasına neden olurken uzun dönemde yatırımcıların şehrimizi terk etmesine neden olmuştur.

Kamu yatırımları ile de yeteri düzeyde desteklenmeyen şehrimiz cazibe merkezi olmaktan çıkmış, net göç alan şehir konumundan her yıl yaklaşık 10.000 net göç veren, en yüksek borç takibinin, işsizliğin en yüksek olduğu iller arasına girmiş ve bugün itibariyle Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik sıralamasında 16'ncı sıraya gerilemiştir. TÜİK verilerine göre mutlu olduğunu beyan edenlerin ve geleceklerinden umutlu olanlarının oranları açısından da Adana'lılar son sıralardadır.

Ayrıca bu düşüş trendinin Türkiye İstatistik Kurumu tarafından ilk defa 22 Ocak 2016 tarihinde yayımlanan İllerde Yaşam Endeksi 2015 raporunda hızlanarak devam ettiği görülmektedir. İllerde yaşam

endeksi bireylerin ve hanehalklarının yaşamını objektif ve subjektif göstergeler kullanarak yaşam boyutları ayrımında il düzeyinde ölçmeye, karşılaştırmaya ve zaman içinde izlemeye yönelik bir endekstir.

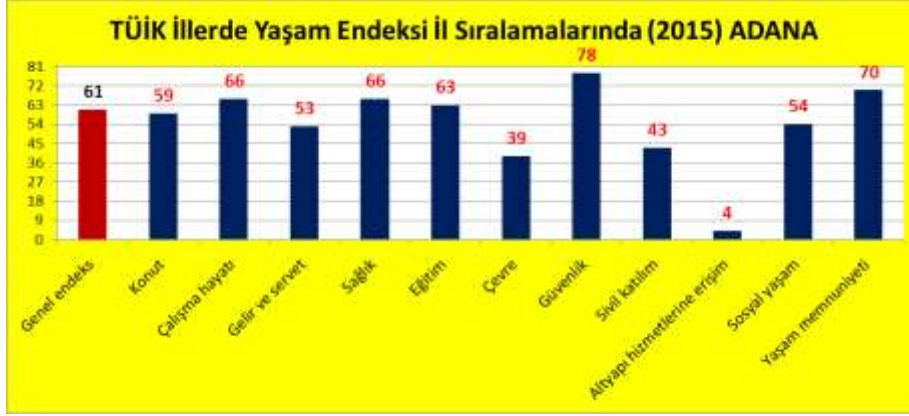

Kaynak: TÜİK, İllerde Yaşam Endeksi Sıralaması 2015

Bu endeks ile ildeki yaşamın tüm boyutları ile izlenmesine ve iyileştirilmesine dayanak oluşturacak bir gösterge sistemi geliştirilmesi ve İyi yaşamı oluşturan farklı yaşam kalitesi boyutlarını tek bir boyuta indirgeyen bir endeks elde etmek hedeflenmiştir.

İllerde yaşam endeksi; konut, çalışma hayatı, gelir ve servet, sağlık, eğitim, çevre, güvenlik, sivil katılım, altyapı hizmetlerine erişim, sosyal yaşam ve yaşam memnuniyeti olmak üzere yaşamın 11 boyutunu kapsamakta ve 41 gösterge ile temsil edilmektedir.

Yaşam Endeksi sıralamasında Isparta en yüksek endeks değeri 0,6745 ile ilk sırayı aldı. Isparta'yı sırasıyla 0,6737 ile Sakarya ve 0,6553 ile Bolu takip etti. Endekste son sırayı en düşük endeks değeri

0,2765 ile Muş aldı. Muş'u sırasıyla 0,2936 ile Mardin ve 0,2975 ile Ağrı takip etti. Adana ise 0,4678 değer ile ancak 61'inci sırada yer alabilmiştir. Yandaki grafikte de görüldüğü

üzere; genel sıralamada 61'inci olabilen Adana, Güvenlikte 78'inci, Yaşam Memnuniyetinde 70'inci, Çalışma Hayatı ve Sağlıkta 66'ıncı, Eğitimde 63'üncü ve Konutta ancak 59'uncu olarak bazı boyutlarda Türkiye ortalamasının bile çok gerisinde kalmıştır.

Cumhuriyet'in ilk yıllarından 1990'lı yıllara kadar ülke ekonomisinde önemli bir yer tutan Adana'nın, tarımdan sanayiye, turizmden ticarete, sanat-kültürden spora tüm alanlarda atılımlar gerçekleştirerek Türkiye'de tekrar önemli bir yer elde etmesi gerekiyor. Sadece seçimden seçime değil, potansiyeli yüksek olan Adana'nın bu potansiyelini kullanabilmesini sağlayacak politika ve projelere ihtiyaç olduğunu geç olmadan her zaman her yerde, her platformda dile getirilmesi gerekiyor.

Hangi partiye oy verirseniz verin, ancak sizden oy talebinde bulunacaklardan şunu isteyin. ADANALILIK 4'üncüydük ŞİMDİ 16'ıncıyız İŞSİZİK VE BORÇLA BATIĞIK! ARTIK ANARYA DEĞİL İLERİ GİTMEK, İKTİSADİ, SOSYAL VE SPORİF AÇIDAN HAK ETTİKLERİMİZİ İSTİYORUZ. Gelin Adana'da söz sahibi olmaya talip seçilmişlere ve atanmışlara **performans hedefleri** ortaya koyalım, izleyelim, değerlendirelim ve yeri-zamanı geldiğinde hesap soralım. TÜİK'in açıklamış olduğu yaşam, sosyo-ekonomik, kültürel, spor ve diğer kalkınma göstergelerinde ve Kalkınma Bakanlığı'nca hazırlanan illerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik sıralamasında iyileşmelerle, Adana'yı yeniden şahlandırarak Adanalılara hak ettiklerini sağlanması için çaba gösterelim.

Adana sevdalıları olarak haksız rekabet sonucu şehrimizin önlenemez düşüşüne dur diyelim. Bu hususta başta Sivil Toplum Örgütleri olmak üzere tüm Adanalılara büyük görev düşüyor. Yılmadan usanmadan bu sorunu her platformda dile getirmeye devam edelim. Ayrışıp kutuplaşmak yerine, yaşam kalitesin ve refahın yüksek olduğu daha umutlu ve mutlu hemşerilerimiz olduğu güvenli bir Adana için uzlaşalım ve güçlerimizi birleştirelim.